

RECUPEREM!

**Llengua
Cultura
Història**

SOM-HI!

DINS D'AQUEST NUMERO HI TROBAREU INFORMACIÓ SOBRE:

- Les jornades del Congrés de C. C.**
(pàgines centrals)
- La incultura de la "cultura"**
(pàg. 5)
- "Enquesta", Suplement n. 10**

Sió

SIO - Butlletí Informatiu Municipal

Director: Alcalde Sr. Ricard Vicens
Sub-director: Jaume Cuñat Mata

Edita: Ajuntament d'Agramunt (Lleida)
Impremta G. Vicens - Guimerà, 15
Agramunt

Redacció i Administració
Carrer la Plaça, 1 Apartat Correus 10
Agramunt (Lleida)

Subscripció anual: Espanya 150 ptes.
Estranger 180 ptes.
Número solt 15 ptes.

Dipòsit Legal: L. 138-1964

Publicitat:

Una pàgina	1200 ptes.
1/2 »	600 »
1/4 »	300 »
1/8 »	150 »

Per a subscripcions i anuncis poden
dirigir-se a la Llibreria
Gaspar Vicens - Tel. 39 09 79
o bé a Pere Mora - Tel. 39 03 81
Jaume Cots - Tel. 39 01 32

METGES:

El servei «Metge de Guàrdia» de la Comarca,
per als dies festius i caps de setmana, està
constituït a càrrec dels següents doctors:

Dr. JOSEP PERULLES MORENO
Telèfon 530776 — Les Pallargues

Dr. JAUME RUFACH TURRIELLA
Telèfon 390222 — Preixens

Dr. JOAQUIM FELIP BRUFAU
Telèfon 390154 — Agramunt

Dr. MIQUEL SUAREZ OTERO
Telèfon 390635 — Agramunt

CREU ROJA:

CREU ROJA I SERVEI D'AMBULANCIA
Telèfon 390013 - Guàrdia Civil Agramunt

FARMÀCIES:

Sr. ANGEL MAS GRAU
Telèfon 390133 — Agramunt

Sr. GUILLEM VILADOT PUIG
Telèfon 390087 — Agramunt

Als domicilis dels metges i a les farmàcies, hi
ha un cartell indicant, cada festa, el metge de
torn.

El lector opina...

NI DESTROSSADA, NI DESAPAREGUDA

Sr. Director de SIO:

El Senador Josep Ball, en les seves declaracions publicades al número de SIO de setembre, va incórrer en un lamentable error d'apreciació al considerar la llegendària Roca de la Delfina "destrossada" i "desapareguda", responsabilitzant el poble d'Agramunt d'aquella suposada destrucció.

Qualsevol persona que circuli pel Camí Vell de Mafet pot comprovar que l'esmentada Roca continua al mateix lloc, sense que la mà de l'home hagi alterat el més mínim la seva estructura. La veiem, això sí, bastant erosionada, perquè la seva constitució saulonenca la fa molt sensible als agents meteorològics.

Ben cert que els agramuntins —alguns agramuntins— no sempre hem estat prou respectuosos amb les restes del nostre passat; però en el cas de la Roca de la Delfina l'acusació és infundada.

Lluís Pons i Serra

Benvolgut Sr. Director de "SIO":

La nostra sorpresa ha estat majúscula, en les últimes jornades del Congrés celebrades a l'Institut, en comprovar que els vestigis del franquisme -en forma de discurs- no han desaparegut de les nostres escoles. Així, en el bar i en algunes dependències es pot veure el testament pòstum del dictador Franco.

Nosaltres ara i aquí, com a joves catalans i demòcrates i a fi d'evitar ingerències ideològiques d'altres temps a les noves generacions, exigim que es treguin immediatament els esmentats cartells. Ja que considerem que la ideologia que reflexa els cartells ha estat la que ha perjudicat la cultura i nació catalana.

4 de «La Senyera»

Hem cregut avinent la publicació de la següent nota:

El passat dia 26 de Setembre quedà constituïda la nova Assemblea Local de la Creu Roja, sota la presidència del Sr. Ramon Roca i Sala. Per aquest motiu ens complau dirigir-nos a vostès per posar-nos a llur disposició en tot el que l'amplitud dels nostres estatuts ens pugui permetre, al mateix temps que els anunciem la nova estructura d'aquesta Assemblea que ha quedat constituïda per les següents Comissions Comandament de la Brigada i Socorristes: Ignasi Villalta, Josep M.ª Ariaca i Francesc Torres; Brigada Jovenil i actes benèfics i socials: M.ª Dolors Arriasol i Domènec Balasch; Obra Socio-benèfica i necessitats urgents: M.ª Carme Escolà i Pere Brils; Relacions públiques i entre entitats Josep Bertran, Josep M.ª Roqué i Angelina Sanagustí; Iniciatives i projectes d'ampliacions: Jaume Bonet, Josep Fitó i Antoni Figuera.

La presència de la nostra Entitat en La vila d'Agramunt s'ha fet sentir en unes realitats ja aconseguïdes, però creiem que la nostra tasca en l'àmbit que ens és propi, no ha fet sinó començar i que tenim davant nosaltres un camp força obert que intentarem, pas a pas i dia a dia, anar cobrint, sempre, però, amb la presència i col·laboració dels organismes i entitats de tota mena amb els quals ens uneix la voluntat comuna de fer un Agramunt millor.

CREU ROJA - AGRAMUNT
Assemblea Local

AGENDA

OCTUBRE

DIA 16 — CREU ROJA

Uns 50 membres de la Brigada d'Agramunt i 15 acompanyants s'han traslladat a la Seu d'Urgell, per assistir a una concentració de socorristes de la Creu Roja de les terres de Lleida i on, junt amb els membres d'allí i els de Lleida, han disfrutat d'un dia d'esplai i convivència.

DIA 23 — ARRIBADA DEL PRESIDENT DE LA GENERALITAT

Amb aquest motiu han estat bastants els agramuntins que s'han traslladat a Barcelona per assistir a aquesta efemèrides. Cal destacar la representació oficial de la nostra Coral d'Avui. També s'engalanaren, amb senyeres, nombrosos balcons de la Vila.

DIA 30 — CONGRÉS DE CULTURA CATALANA

Durant els dies 28, 29 i 30 s'han desarrollat diversos actes organitzats pel secretariat local del Congrés de Cultura Catalana dins de les Jornades Intercomarcals de difusió dels Àmbits, dels quals a la nostra Vila li ha tocat de fer el d'Estructura Educativa. De tot això trobaran àmplia informació a les planes centrals.

NOVEMBRE

DIA 1 — TOTS SANTS

Com és costum en aquesta diada, l'afluència d'agramuntins al cementiri, per a ofrenar corones i flors en pietós record als seus morts, ha estat nombrosa.

DIA 1 — CAPTA

L'ha portada a terme, aquest diumenge al matí, la delegació local de l'Associació Espanyola contra el Càncer. Ens informen que es va recaptar més de 40.000, pessetes, gràcies a l'esforç i entusiasme del jovent postulant, ja que no hi havia meses petitòries.

DIA 4 — ROBATORIS

De nou hem de donar aquesta mala notícia, ja que una vegada més i en poc temps, aquesta nit passada uns lladres han robat en dues indústries i una botiga situades en ben diferents indrets de la Vila. A més dels desperfectes que causaren, en una d'elles el robatori fou de més consideració, ja que diuen s'emportaren més de 50.000 pessetes.

DIA 7 — INSTITUT

Hem de parlar-ne, però aquesta vegada no com a centre pedagògic, i sí per a informar-los que aquesta nit uns desaprensius -més que lladres- han entrat al bar i després de servir-se de les begudes i menjar que allí hi havia s'han emportat un pernil.

DIA 8 — CASAL

Tenim notícies que un sector de "palquistes" d'aquesta entitat estan en litigi amb la mateixa, per raons de propietat de les llotges de la sala-teatre. Això vé a arrel de l'última Assemblea General en què s'acordà de fer pagar una quota als llogistes com a manteniment de les mateixes.

DIA 15 — PARTITS A CA LA VILA

Sabem de fonts fidedignes que, després de demanar-ho, han estat rebuts per l'Ajuntament membres dels partits P. C. S. (c.) i P. S. O. E. per parlar de diferents assumptes.

DIA 16 — "CAU"

Ens arriba una nota a SIÓ -que publicarem el mes vinent- en què ens informen que aquest moviment escolta Verge dels Socors ja té local. Els trobareu al carrer Castell n.º 9.

DIA 9 — EL SR. BISBE AL "CAU"

La reunió que els joves Caps de "CAU" sostenen cada setmana, fou presidida, en aquesta ocasió per l'Il·lustríssim Sr. Bisbe d'Urgell, Joan MARTÍ i ALANÍS al qui varen exposar els propòsits de programació d'activitats per al curs corrent, que van merèixer la seva aprovació. El Sr. Bisbe els felicità pel seu entusiasme així com també, en un breu parlament, els recordà que no s'allunyessin de les finalitats d'aquests Grups d'Escolta, que són: donar bona formació als seus components dintre del marc d'uns sans esbargiments. En acabar la reunió, el Sr. Bisbe visità el nou local que el "CAU" ha obert molt

DE LA VIOLENCIA

«I, mentre es trobaven al camp, Caïn es llançà sobre el seu germà Abel i el va matar. Aleshores Jahvé digué a Caïn: "On és el teu germà Abel?" Ell respongué: "No ho sé. Que potser sóc el guardià del meu germà?"» (Gènesi, 4, 8)

Que allà, a l'altre extrem del globus, els homes s'esbarallin per un tros de terra amarat de petroli, m'intranquil·litza. Que uns presos europeus es suïcidin desesperats pel futur que temen, i en protesta a la societat que els ha marginat, m'enutja. Però, que els nostres xavals, encara innocència, vagin al cinema i es posin a aplaudir exasperats davant d'una seqüència en què un home mata a un altre home, m'indigna i em treu de polleguera.

És inevitable que els nostres vailets; de cor verge, es vagin immersos dins una societat que manté una espiral de violència ascendent. Però, el summum de la qüestió és que, per fer-los créixer, els alimentem amb pel·lícules de pistoles i sang.

Certament, no sóc partidari que es projectin films violents, la filosofia dels quals és únicament que l'home és un llop per a l'home. Crec que l'educació, la vida dels petits, no va per aquest cantó. Per què no es fan més pel·lícules que exal·tin el companyerisme, la caritat, els drets humans...?

Hom podria acusar-me de proposar un cinema amb una intencionalitat pedagògica. No, no és aquesta la meua pretensió. En realitat, la consideració és més senzilla. Voldria que totes les pel·lícules estiguessin lliures de qualsevol intencionalitat. Dit a l'inrevés. No voldria que cap film tingués una moralitat a deduir, ja que això ho crec nefast. El cine és art, i per tant, ha de mantenir-se lliure de qualsevol idea intencionada.

Per això, deploro que la major part de les pel·lícules comercials actuals tinguin un grau de violència considerable; que tinguin la «moralitat» de la violència per la violència.

És una llàstima que els infants aprenquin tan aviat pel cine, la lliçó de com es maten els homes. La lliçó de la violència.

Joan Puig

recentment, felicitant-los pel "caliu" que amb tants pocs dies l'hi havien sabut donar.

DIA 20 — UNIÓ DE PAGESOS

Convocada per aquesta sindical ha tingut lloc, aquest diumenge al matí i amb assistència d'unes 40 persones, una reunió al Foment Parroquial per a informar sobre els problemes de la pagesia. També, per explicar-los els motius i demanar-los l'assistència a la concentració que demà al matí, dia 21, es farà davant el Govern Civil a Lleida, convocada per l'esmentada sindical a nivell de les terres de Lleida, per a recolzar la campanya de no pagament de la S. S. A. i per exigir la immediata negociació Coordinadora - Govern.

Coses de la Parròquia

FESTIVITATS

El dia 4 d'octubre, festa de Sant Francesc d'Asís, patró dels veterinaris es celebrà una Missa en la nostra Parròquia en la que hi assistiren els components del Col·legi Veterinari de la nostra província, que aquest any ha escollit la nostra població per a celebrar aquesta festa.

En la festivitat de la Verge del Pilar, també el cos de la Guàrdia Civil, honorà la seva Patrona amb una Missa.

CLUB PARROQUIAL D'ESPLAI

Aquest Club compta amb l'entrega y dedicaci ód'un sacerdot i d'una religiosa i de 30 monitors que porten els diferents grups d'infants. És una obra eminentment parroquial i diocesana, oberta a tothom, sense distinció de cap mena, que promou setmanalment una sèrie d'activitats en l'aspecte humà, cristià, ciutadà, artístic... Aquest any serà el sisè del seu funcionament i compta amb la confiança de quasi 300 famílies, de les que hi asisteixen els seus fills.

CAPELLA DEL SIÓ

Continuen les obres de la seva restauració. Com ja s'ha fet públic, en la mateixa desapareix el porxo de la fatxada principal, puix que degut a la ali-neació que s'havia donat al carrer queda endinsat al mateix. De fet resulta que aquest porxo havia sigut a la capella 100 anys després d'haver-se construït, pel que en certa manera quedarà reconstruïda la part més antiga de la capella.

Una volta tretes les capes de guix de cobrien les parets, es veu que les pedres continuen encara en bon estat, pel que s'ha decidit deixar-les vistes.

Tots els qui vulguin col·laborar en la reconstrucció, poden fer els seus donatius de la seüent manera: a) posant les pessetes que vulguin en la caixa que per aquest fi hi ha instal·lada en la porta de l'Església. b) Fent entrega directa al despatx parroquial. c) Ingressant la quantitat que sigui en qualsevol banc o caixa de la Vila, fen constar que és per la restauració de la Capella del Sió.

C.

23 d'octubre 1977

Retorn del president, porta oberta a l'esperança

Jardí exquisit,
ple de tantes esperances,
que les roses s'han convertit,
en unes boniques Senyeres.

Homes, dones i nens,
un munt d'anys tots barrejats,
milers de veus s'han fet una,
en el cap i casal de Catalunya.

Sant Jordi ha estat present
a la plaça de Sant Jaume,
la Moreneta no ha faltat,
a tan important crida.

Per veure tantes Senyeres,
airejades pel vent, però
moltes més eren les que no
es veien, per portar-les dins del cor.

Els Segadors ja es canta ací,
sense cap por i temor,
perquè és l'imne i l'esperança,
per Catalunya i els catalans.

Endavant Senyera meva,
que el camí ja queda obert,
per lluitar amb moltes ganes,
pel seny que molts han dubtat.

I seràs altra vegada rica i plena,
ja que durant molts anys,
no han pogut fer perdre l'esperança,
que ha mantingut junts els catalans.

Perquè tenim seny sabem,
que difícils,
molt difícils seran,
els dies venidors.

Però som homes, dones i nens,
un munt d'anys tots barrejats,
per fer de les cadenes,
boniques espigues de blat.

Jardí exquisit,
ple de tantes esperances,
que les roses s'han convertit,
en unes boniques Senyeres.

Barcelona, Tarragona,
Lleida i Girona,
quatre joies que sols és una,
perquè tot és Catalunya.

Milers de veus s'han fet una,
les llàgrimes ens han ajuntat,
per rebre a un home,
que de l'exili ha arribat.

Catalans avui és festa,
enlairem els nostres cors,
i mirem l'horitzó buscant
a aquests grans homes, que ara
ja són, pols de la terra Catalana.

Carme Raichs

La incultura de la «cultura»

Ai cultura catalana, on vas?

Ai, els qui et vetllen! gent estranya i desinteressada!

Ai dels pobres nens que estan en edat escolar!

Ai, quantes generacions surten de l'escola sense conèixer-te!

Ai tots aquells que ensenyen d'altres cultures i són ANALFABETS en la seva!

Ai! Ai! Ai!... CATALUNYA, que poc et coneixen! Són molts aquells als qui els falta tant per arribar al fons de l'essència del nostre poble!

Ai, que pocs catalans i ensenyants tenen —i poden explicar— les coses clares envers la seva terra, llengua i història!

Ai els nens que pregunten als seus ensenyants sobre matèries del nostre ésser com a poble, comarca, nació..., quin desenyan s'emportaran!

Ai pares, quantes generacions perdudes surten de l'escola i se'n van a treballar sense saber qui som!

Ai Catalunya, que malament que estàs!

Perquè nosaltres ens preguntem quants ensenyants podrien contestar, avui per avui, el que si Catalunya és o no una nació, el què són els Països Catalans, el que fou l'Estatut, el que fou i el què és la Generalitat, el què passà l'onze de setembre de 1714, el què succeí a la cultura catalana el 1939...

Poques persones veiem preparades —i que se'n preocupin— per a aquesta tasca tan important com és l'ensenyament en català de la nostra cultura. El pitjor és el desinterès que existeix enfront d'això.

Quins instruments de difusió de la cultura catalana trobarà la nostra Generalitat suara aconseguida de bell nou?

Senyors lectors de «SIÓ», no estem divagant ni construint castells a l'aire. Estem constatant un fet, un trist fet que s'ha pogut comprovar en aquestes jornades del Congrés de Cultura Catalana realitzades a Agramunt. En els actes de les quals s'hi esperava l'afluència massiva dels ensenyants de la nostra Vila (que deuen rondar pel nombre de cinquanta). Doncs, sembla ésser que el tema (l'Estructura Educativa, és a dir l'Educació a l'escola dels nens) dins el marc de la nostra cultura catalana no era

un tema prou important per a mestres i professors. A més dels problemes administratius i burocràtics que s'han hagut de solventar més avall de l'Ebre, ara ens troben amb la manca de preparació y mentalització dels que hauran de dur a terme la tasca de divulgació de la nostra cultura.

Ens sap molt de greu haver de reconèixer que la força anihiladora d'aquests quaranta anys —la erradicació sistemàtica de la cultura catalana— ha arrelat tan a fons.

Des d'aquí llencem un crit a les noves promocions d'ensenyants perquè es mantinguin a l'altura del moment i tinguin un ple coneixement de la seva responsabilitat davant d'un poble amb una cultura perseguida fins ara.

Parlant en xifres, cal dir que de la cinquantena d'ensenyants que hi ha a Agramunt, solament assistiren als actes del divendres a la nit, dissabte i diumenge 2 o 3 mestres (segons la circumstància), la qual cosa bé a ser un 5 % d'assistència per part d'aquests. És clar que la llista de «congressistes» —és a dir de persones que s'han fet membres del Congrés de Cultura Catalana— que a l'ensens són ensenyants es limita, a la nostra Vila, a dos noms. I els altres, què pensen fer?

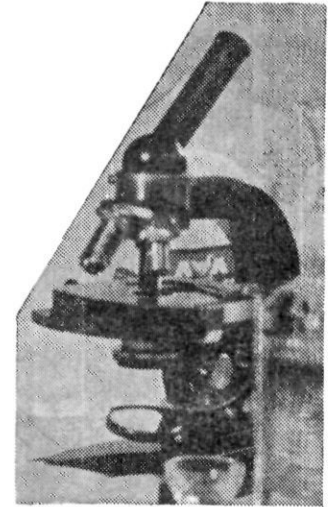
Aquesta deixadesa és ben llastimosa; sobretot si tenim en compte l'esforç de molta gent que lluita per millorar la nostra cultura i que no té res a veure en el camp de l'ensenyament.

La feina que hem de fer tots, de moment és àrdua. Els ensenyants cal que, si més no a partir d'ara, es posin —es concientitzin— al costat de la CULTURA CATALANA, que al capdavant és la nostra. Cal lluitar perquè les noves generacions coneguin tot el que és nostre, i això tots els ensenyants hi tenen una obligació, un deure, que estem segurs que molts comprendran i faran seu.

La Senyera

Cooperativa Agropequaria de Guissona

Pinsos Compostos

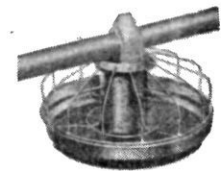
Escorxador general
Frigorífic

Medicaments i
Assistència Tècnica

Material per a la
Ramaderia

Secció Agrària

Tels. 20, 40 i 77

GUISSONA

inventari de riella

NOVEMBRE

Per Guillem Viladot

La ràdio toca —o emet— la Suite Peer Gynt, de Grieg. La llum del dia és grisa. Els arbres han canviat de color. L'aire ha canviat de color. Els camins han canviat de color. Les ninetes dels nostres ulls han canviat de color. Potser ho podríem dir d'una altra manera, encara. Podríem preguntar-nos: el temps té el mateix color de sempre? La tardor, feta de fruits massisos, té la passa lenta, i les arestes llampurnents de l'estiu, que resten reculades, són romes. Amb la tardor sembla que s'enceti una anyada nova. De fet, però, tot segueix igual. Som nosaltres qui canviem? Quantes coses hem tastat, conegut i, per tant, après, assumit, durant l'estiu que ara corren el perill de convertir-se en engruna de pardal esmaperdut o tintineig de papallona dubitativa? Els volums descarats s'han tornat ombra tímida. Els forats de les parets obren boques que seran refugi de gelades i de boires. La poesia ha estat coronada. Tothom celebra la festa. La festa és un esforç a fer de la vida una relació joiosa.

(El nen, a l'escola, ha d'aprendre que dos i dos són quatre. I que la capital d'Itàlia és Roma. I que la nostra llengua té vuit sons vocàlics. I que la lluna és un satèl·lit. I que l'aigua a cent graus centígrads entra en ebullició. I que... Moltes coses més, moltíssimes coses més. I totes aquestes coses el nen les ha d'aprendre amb rigor, amb perfecció. El nen potser voldria anar a jugar. Potser voldria pastar fang i treure's de dins les icones que hi porta i amb les quals poder il·lustrar camins naturals... O potser voldria escoltar els ocells que, volums aeris, volums enamorats, canten, s'anticipen a la solfa que el nen sent dins el seu món tendríssim... Però el nen, ara com ara, ha d'anar a l'escola i sotmetre's a la tortura d'una disciplina, d'un sistema, d'uns coneixements que necessita assimilar per a fer-se home.)

Les cantonades bufen fums de castanyes i clarors de crisantems. Com cada any, els níxols, les tombes, els panteons —fins i tot en la mort hi ha classes socials— espolsen herbes, plomes de pardals, fulles seques. I enceten fustes pintades, llautons enlluernadors, marbres untuosos, fotografies esgroguissades. El poble, almenys una vegada l'any, exerceix el rite de la comunió dels sants, de tots els sants... I la gent, en els seus cors lleugers i en el seu temps banal, rep els difunts, si més no, un instant, com un ressò de tendresa, com una comunicació reculada que torna des dels ràfecs de l'oblit. I les famílies, sota l'ombra indiferent dels morts, sota el rigor assumpte dels xiprers, es bescanvien salutacions més afec-

tuoses que mai, com si en aquest afecte hom hi vegés una àncora d'ajuda per a poder reeixir per damunt de tothom, i així fos un fet l'esperança de la pròpia immortalitat...

(L'home ja té el títol a la butxaca. Ara cal buscar feina. I si es busca bé, i es tenen amistats, i hom se sap bellugar, la feina es troba. I un cop se'n té, cal treballar de valen. Per a què? Ah, quines coses! Per tal d'arribar a ser ric. El diner, ha dit un personatge, segurament el més desgraciat de tota la Història, és la mesura de totes les coses. Amb el diner tot és possible. Tot? Un home no és un home si no és un home ric, diuen. De debò? I quan se'n comença a ser de ric, les coses resulten fascinants: és un joc, una escomesa que ja no l'atura ningú... Però hi ha homes que no ho entenen així i que no arriben mai a ser rics. Quins desgraciats! Desgraciats? Aquests homes entenen que ningú no hauria de fer-se ric amb el treball. I que si al món hi ha molta riquesa, que hi és, és per a gaudir-la tothom per un igual. I aquests desgraciats intueixen que només d'ha de treballar per a menjar, i menjar per a viure. I viure, pensen, no és ser ric en diners, sinó en vivències, en comunicació humana, en records il·lustres, en esperances càlides, en coneixement propi, en amor al·lié... La humanitat, ara com ara viu sota la tortura dels diners. Però no sempre serà així.)

La ràdio ara emet música del Barroc. Quantes persones se senten prop amb aquesta música. Prop unes de les altres. Els xiprers del meu jardí són com una pantalla damunt la qual es reflecteix l'estiu: rialles, veus, crits... són uns xiprers verds, com sempre. Però és una verdor agrisada, sense agressió: dolça verdor reposada, asserejada, com si de fet hagués trobat un camí pel qual anar tranquil·la en una realització en pau. Aquests xipresos viuen en pau sota el cel d'un blau trencat. A vegades penso que m'agradaria de tenir un camí compartit amb voreres plenes de xiprers. Un camí mediterrani. Un camí que no conduís enlloc, en definitiva a mi mateix. Però arribar a nosaltres mateixos és no arribar. Perquè és ser en una incògnita sempre renovada. D'ací la fascinació de viure, la joia de ser allò que som, la folia de voler arribar als altres. Per quina via? Ara, mentre escolto Händel, m'inquieta aquesta pregunta: com pode mestimar els morts si no sabem estimar els vius? Mentre vivim, què fem? Anar o fugir. Els xipresos s'incliquen suaument. Ara es Bach qui m'arriba des de la ràdio.

Jornades del congrés de cultura catalana

El Congrés de Cultura Catalana està arribant a la seva fi, el que vol dir que tots els àmbits han conclòs llurs resolucions. Tanmateix, això no és una fi, sinó un inici. Cal des d'ara fer conèixer aquestes resolucions i que tothom que hi tingui alguna cosa a dir que la digui. Amb aquest objectiu el Secretariat del Principat de Catalunya en col·laboració amb el Secretariat Cultural organitzà 49 assemblees, de cada una de les quals n'és responsable directe un secretariat local.

El Secretariat del Congrés d'Agramunt volgué participar en la tasca de difusió intercomarcal dels àmbits, i, per això, acceptà de preparar una de les quaranta-nou assemblees que el Congrés es proposà organitzar. Aquesta assemblea quedà revestida per unes jornades que se caracteritzaven per un seguit d'activitats culturals que giraven, principalment, en torn de l'estructura educativa.

L'acte cabdal dels actes que s'organitzaren a Agramunt fou l'assemblea del diumenge. Els altres eren complementaris i no tenien altra finalitat que la d'aportar unes majors possibilitats de coneixements culturals al poble i a la comarca. Els actes es realitzaren els dies 28, 29 i 30 d'octubre.

L'abast territorial de l'assemblea d'Agramunt quedava delimitat, pràcticament, per la província de Lleida. Això feu que el Secretariat d'Agramunt muntés un sistema de propaganda que —tot i no reeixir en els seus resultats— anà des dels típics cartells anunciadors de les jornades i de la propaganda per ràdio, fins a la circular que s'envià a cada un dels col·legis de la província i a tots els secretariats locals dels congrés que queien dins la seva circumscripció.

Els actes diversos que es portaren a terme foren els següents:

DIVENDRES, 28 d'octubre

A les tres de la tarda, tingué lloc, al Casal Agramuntí, la **projecció de diapositives per a tots els escolars** dels col·legis de la Vila (exceptuant els primers cursos de bàsica), els quals, en un nombre aproximat de cinc-cents i acompanyats pels mestres, ompliren puntualment la sala del cinema. El professor encarregat de la projecció, senyor Aguilar, va fer un breu comentari als temes que es tractarien i, tot seguit, es començà.

El primer audiovisual fou «Sobre els itineraris de la Natura» en què es feia ressaltar la magnificència de la naturalesa contrastada amb zones contaminades pel mal fer de l'home al no tenir un pla ecològic oficial que, amb la seva defensa, només permeti de construir indústries i altres activitats en determinats llocs. Vam veure, també, com es feia una classe a l'aire lliure en plena naturalesa, circumstància que, la mestra, aprofitava per estudiar, sobre

el terreny, la botànica, la zoologia, etc. L'esmentat mestre, encarregat dels audiovisuals, va fer ressaltar, molt encertadament, les formes de les diferents parles de les zones dels Països Catalans les quals donen una major riquesa a la llengua catalana.

El segon documental, «Per què som catalans», es referia a la geografia, llengua, història i manera de ser dels Països Catalans.

Amb el primer d'aquests documentals, s'inicia la sensibilitat del ner envers el respecte i bon ús que tots hem de fer de la naturalesa. Amb el segon, el posa, potser per primera vegada, enfront una realitat geogràfica, lingüística i històrica, fins ara, oblidada i amagada. Llàstima que durant el segon documental, alguns escolars van fer molta barrila destorbant, d'aquesta manera, l'atenció que molts d'altres es veia que hi tenien.

A les deu de la nit i també al Casal, el Grup l'Esquella Teatre de Lleida representà l'obra de Joan Oliver **Allò que tal vegada s'esdevingué**. Malgrat la qualitat de l'obra i el prestigi de l'autor, així com també ser el divendres un dia bastant adient, el públic amb prou feines arribà a un centenar de persones, en la seva majoria joves estudiants als qui es feu un 50 % de rebaixa en el preu de l'entrada.

En **Allò que tal vegada s'esdevingué**, Joan Oliver fa una oberta desmitificació de les estructures familiars i del món de la religió per mitjà de la primera família de la humanitat, és a dir, la d'Adam i Eva i els seus fills. Aquesta crítica està tractada amb un sentit faceciós. La gràcia dels diàlegs en fa una obra francament divertida, però al mateix temps, ens brinda ocasió per reflexionar a fons sobre una sèrie de situacions molt properes a nosaltres.

El grup l'Esquella havia fet la seva presentació a casa nostra l'any passat amb una obra de Manuel de Pedrolo. Com en aquella ocasió, el seu muntatge fou sumament correcte i disciplinat, intentant en tot moment —servint-se de tots els elements que integren un muntatge teatral: decorats, vestuari, música, llums, etc.— potenciar i matitzar el text de l'obra.

Creiem que els pocs espectadors que assistiren a aquesta vetllada teatral fruïren d'un bon espectacle. Tots els ingredients hi eren presents.

DISSABTE, 29 d'octubre

A les cinc de la tarda tingué lloc al Parc Municipal de Josep Brufau, és a dir, al «Passeig», jocs de **cucanyes per a la mainada amb xocolatada** inclosa. Es corregué, es saltà, es repartiren caramels..., i es disfrutà d'allò més. La part tècnica la portà el grup d'escoltes del «Cau» que, d'aquesta manera afegiren la seva col·laboració als actes del Congrés.

Malgrat totes les adversitats, l'ambient fou extraordinari i els nostres petits passaren una tarda ple-

a Agramunt, organitzades pel Secretariat Local

na d'alegria. Com a premi a cada guanyador dels diferents jocs que s'organitzaren, es donà una cosa tan dolça com és un caramel. Com a cloenda als jocs, ja fet fosc, es repartiren dos perols de suculent xocolata a tots els presents.

També durant la tarda, el Congrés presentà a l'Institut **dues exposicions**: «Els Parcs Naturals» i «El català als carrers d'Agramunt» (aquesta darrera en substitució de l'anunciada «L'Estructura Educativa» que no va arribar a temps).

L'exposició d'«Els Parcs Naturals» era una realitat, una crida a la consciència cívica davant la creixent destrucció del medi ambient. Es presentava un mapa dels Països Catalans on es situava cada parc natural; aquest mapa està dividit en 20 regions, 86 comarques i 1.845 municipis.

«El català als carrers d'Agramunt» fou l'aportació de dos membres d'Agramunt, en R. Creus i J. Esteve, a les Jornades. Es tractava de diferents fotografies que captaven rètols, escrits, inscripcions, etc., fets en català i localitzats a la pròpia Vila. Arxiu fotogràfic força interessant que no pretenia res més que conscientitzar els visitants. Aquesta exposició també s'exhibí posteriorment al vestíbul del Casal Agramuntí.

A les set de la tarda hi hagué una **sessió de cinema català** a l'«Avenida»-2, amb assistència massiva d'escolars de diferents edats i tan sols una quarantena mal comptada d'adults.

Es projectaren els curts-metratges «Català a l'escola» (estrena), el «Noticiari català de la Diada de l'onze de setembre» d'enguany i «El primer noticiari de la postguerra». Tres filmacions altament interessants, tant pel missatge evidentment social que es desprenia de la primera, com pel testimoniatge de fets i situacions donades al nostra País en les darreres jornades que podem considerar com a fites de fets de sortida d'esdeveniments històrics. A més a més, es projectà el curt-metratge «Viure sense viure» d'un contingut social molt interessant, el qual no s'havia anunciat en els programes.

Acabada la projecció, en Josep Farreny ens feu uns comentaris dignes d'interés sobre els inicis del cinema a Catalunya, fent ressaltar la importància del barceloní Fructuós Gelabert, autèntic pioner del cinema no solament català i espanyol, sinó que inclús europeu, el qual, a diferència dels germans Lumière que pràcticament tan sols sabien veure en aquest descobriment el seu valor tècnic, endevinà que podia ésser també un medi molt valuós (com així s'ha demostrat), de divulgació de tota mena de manifestació artística i literària.

Fou així com a Catalunya i més concretament a Barcelona, el cinema aconseguí una certa importàn-

cia, si bé a rel de la victòria franquista del 1939, fou prohibida la producció catalana pel que els cineastes del nostre País es veieren obligats a traslladar-se a Madrid per poder sobreviure. Una manifestació més, digué, d'un centralisme exagerat i mutilador de manifestacions espontànies.

Feu referència també l'amic Farreny al poderós i eficient medi educatiu que pot ésser el cinema, dolent-se de què del mateix no se'n faci ús en els actuals plans d'ensenyament de l'Educació General Bàsica.

Dintre d'aquesta temàtica es va desenrotllar un breu, però interessant col·loqui entre comentarista i alguns espectadors, finalitzant l'acte a dos quarts de deu del vespre.

DIUMENGE, 30 d'octubre

A les onze del matí i en haver arribat els congressistes, es començà a l'Institut, després de la presentació i benvinguda que feu el secretari local del Congrés de Cultura Catalana, senyor Joan Puig, la **lectura de les resolucions de l'àmbit d'Estructura Educativa** presentant-se treballs de professors locals i comarcals. Hi assistí un públic, no molt nombrós, però sí ben interessat en els temes.

Després de la presentació, les senyores Maria Pla, professora de l'Escola Normal de Barcelona, primer i Maria Rúbies, senadora per Catalunya i professora de l'Escola Normal de Lleida, s'explanaren amplement sobre el tema educatiu, que en endavant, s'espera que la Conselleria de Cultura de la Generalitat, serà l'encarregada d'endegar una política educativa a nivell d'organització comarcal, ja que en àrees territorials més reduïdes, els problemes es coneixen perfectament, sobre el terreny, és on millor s'hi pot posar remei i precisament per les persones que a diari, conviuen els conflictes i dificultats. Començant per la normalització del català a l'escola, respectant sempre els parlants d'altres llengües de l'Estat, passant per uns sistemes de modernització de l'ensenyança, adequació, servei, gratuïtat, autonomia, preparació dels professors, formació sexual, religió, problemàtica universitària, etc. Es va recalcar, també, que l'ensenyament no ha de servir a cap opció política, perquè les classes, no són precisament per això.

Els temes foren molt ben desglossats per la capacitat que els estudis i treball diaris en els medis educatius donen a les esmentades professoros.

Entre els assistents, s'entaulà un diàleg que posà en evidència la necessitat d'uns consells de pares en l'educació i una solució efectiva sobre els problemes dels nens deficients, arribant-se a la conclusió de la necessitat que l'escola serveixi per a connectar el nen a la realitat pràctica de la vida. Seguidament

s'aportaren els treballs locals i comarcals, versant els primers, sobre unes importants estadístiques mitjançant enquesta feta als escolars d'E.G.B. i de B.U.P., els segons, fets pel grup de Cervera, amb uns interessants punts de vista sobre l'esmentada problemàtica, educativa cultural, administrativa, etc.

La cloenda de l'acte fou a càrrec del Delegat de Cultura de l'Ajuntament, senyor Jovell, el qual presidí l'acte i el tancà amb unes encertades paraules d'agraïment i esperança en temps millors.

En un clima de bona companyonia, transcorregué l'acomiadament dels congressistes tractant de solucionar les dificultats amb franca comprensió.

Així transcorregueren els actes de les jornades del Congrés de Cultura Catalana. Tots ells d'un alt nivell cultural. El públic gran no ha respost com hauria de respondre; desgraciadament la cultura, la nostra cultura catalana, encara és patrimoni d'apocalíptics. Hom lamentà principalment la poca assistència d'ensenyants a l'acte del diumenge que versava sobre l'Estructura Educativa.

El Secretariat d'Agramunt del Congrés de Cultura Catalana ens ha pregat que trametem el seu agraïment a totes les persones i entitats que collaboraren i que assistiren als actes organitzats, així com d'una manera especial al grup de joves «La Senyera» i al grup d'escoltes del «Cau» pel seu treball desinteressat en el muntatge dels actes, a la Societat Recreativa del Casal Agramuntí i al Cine «Avenida» per la cessió gratuïta dels seus locals, a les Escoles Nacionals, a l'Institut i al Col·legi de Nostra Senyora del Socors per l'assistència a l'acte del divendres a la tarda, i, d'una manera especial, a l'Ajuntament d'Agramunt que sempre i per tot ha estat al costat del Congrés de Cultura Catalana.

Exclusivitats * Draperia Anglesa i Francesa
Camises - Corbates - Articles Home

Sastreria Univers

Tailleur Sastre

Avda. Carlemany, 79 - Tel. 21286 LES ESCALDES
Valls d'Andorra

L. COMENCE

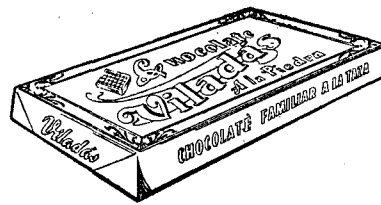
PINTOR - DECORADOR

EMPAPERATS - MOQUETES - CORTINATGES

Avda. J. Mestres, 7 - 2.º

AGRAMUNT

Telèfon 39 07 18

Una
llarga...
i dolça
tradicció

Chocolata Viladàs

COSES...

Un nou estil de tenda dedicada per a la venda d'objectes d'adornament i petits detalls per oferir en les seves diverses varietats i preus....

Avda. Agusti Ros, 10
AGRAMUNT

Saló

BELLESA I ESTETICA
PER A LA DONA

Riart

- MAQUILLATGES
- Depilació a la Cera
- MANICURA

Guimerà, 14 Agramunt

Mossèn Cinto Verdaguer

«Cap no l'ha guanyat en el bell dir catalanesc.»
Joaquim Ruyra.

Jacint Verdaguer, va néixer a Folgueroles l'any 1845. De jove, ja el veiem al seminari de Vic on, combinant estudi i feina, comença a conrear la poesia.

Durant més de tres segles de decadència literària i de supressió de la llengua catalana a l'escola i a tots els organismes oficials, pel Decret de Nova Planta, la gent del poble continuava emprant el català i aquesta gent, per tant, va fer possible la Renaixença, important moviment literari que desvetllà la llengua catalana del seu llarg somni, essent Verdaguer el seu més gran servidor i poeta, ell és el fundador del català literari modern.

De la poesia èpica de Verdaguer, en són majors representants: L'Atlàntida i Canigó. De la religiosa: Idil·lis i Cants Místics, La Rosa de Jericó, Lo somni de Sant Joan, etc., i de la història: Nit de Sang, Barres de Sang...

Les seves poesies i cants religiosos entraren tant al cor del poble que la gent les ha cantades sempre més com a cants populars ben arrelats en l'ànima de la terra i també han estat sentits, els religiosos, en totes les esglésies del país. Tanmateix la traducció de l'Atlàntida i Canigó a diverses llengües, va fer que donessin la volta al món traient la triste recança del català «patois» donant-li un prestigi literari d'alta volada i condició de llengua curulla de riquíssims girs i variats mots.

A Mn. Cinto, però, també li van arribar dies grisos, l'enveja que va despertar la seva gran obra literària, piadosa, patriòtica i caritativa, el portà fins a que li suspenguessin la llicència eclesiasta, això, per a ell, va ésser com una punyalada per l'esquena i arriba tan lluny la seva bondat que només es justifica amb la seva «En Defensa Pròpia» i perdonant els seus enemics.

Quan mort, el dia de l'enterrament, el poble, que tant havia estimat, es tira materialment al carrer darrera les seves despulles, fent la més gran concentració patriòtica i emotiva que no s'havia vist mai al llarg de segles a Catalunya. Ell va ser qui va despertar novament als catalans el sentit i consciència de poble. Lluís Nicolau d'Olwer va dir que Mn. Cinto havia començat a marcar el camí de l'exili de tants intel·lectuals catalans del temps de la maltempsada, amb el seu digne i patriòtic comportament i, naturalment, amb la seva obra literària d'amor al País.

Ara, amb motiu del 75è. any de la seva mort i del centenari de l'Atlàntida, tot el clergat català i nombroses representacions eclesiàstiques de tots els Països Catalans, li han fet un gran homenatge a la ciutat de Vic. També s'ha homenajat al Saló de Cent, a l'Òmnium Cultural, entitats, corporacions i des de moltes revistes i diàries d'arreu del país. Són uns actes d'absoluta justícia per a un gran forjador de l'idioma i del poble.

El sentiment de pàtria que Verdaguer tenia, el trobem ben plasmat en les estrofes de Canigó:

«Glòria al Senyor!, tenim ja Pàtria amada;
que altívola és, que forta en despertar.»

P. Mora i Giribet

MOVIMENT DEMOGRAFIC

MES D'OCTUBRE

NAIXEMENTS:

Mireia Falcó Aige dia 18

MATRIMONIS:

Josep Acosta Peña i
M.ª Teresa Artigas Ribera dia 2

Amadeu Valls Zurita i
M.ª Pilar Tolosa Sans » 12

DEFUNCIONS

Jaume Areny Montfort 86 anys, dia 5

Antoni Guasch Poch 84 » dia 8

Pau Omedes Marsinyach, 73 » dia 11

Francesca Puig Saumell 84 » dia 13

Joan Solé Figuera 51 » dia 14

Antoni Fernandez Ortega 73 » dia 16

Antoni Fusta Torrent 95 » dia 17

Josep Fitó Buireu 77 » dia 18

Rosa Barril Solé 89 » dia 27

(n)

PLUJA CAIGUDA DURANT EL MES D'OCTUBRE

Dia	6	22.5	litres m.²
-	7	1.7	-
-	21	20	-
-	22	3.7	-
-	23	28	-
-	24	3.7	-

Total 79.6 litres m.²

L'Observador: DEUDAT PONT

FIBAL

Sastreria i Confeccions per a Cavaller i Nens

Plaça del Pou, 14   Telèfon 39 07 36
AGRAMUNT

TAPISSATS DE COTXES I MOBLES
TAPICERIA RECASENS
Plaça Pou, 6 Tel. 390140 AGRAMUNT

Per a un bon servei

Funerària (Casa Romà)

Rapidesa.. Economia..

Servei Oficial
únic de
EL OCASO, S.A.

Mercè, 19
Tel. 390309
AGRAMUNT

Xocolata

Jolonch

AGRAMUNT

Llenya i Carbó

F. Santamaria i Fills

Santa Esperança - Telèfon 390387

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSEP MARTORELL

Tramitacions,
Automòbils,
Passaports i
Expedients
en general

Gestoria FEIXA

Sabateria, 6

AGRAMUNT

Estació Servei Agramunt

Pista - Terrassa - Piscines - Discoteca - Snack-Bar

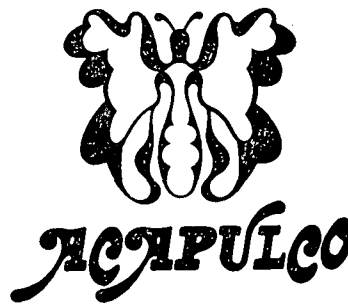
Restaurant

Telèfons 390202 i 390802

Secció d'Engràs i Lubrificants

ROS ROCA S.A.

LA INDÚSTRIA
DEL REMOLC

BAR-RESTAURANT DISCOTECA

AVDA. DE LERIDA Nº 11 Monzón (HUESCA)
TEL 40 0185

Direcció: RAMON INGLÉS (Crich)

ll ofereix els serveis de
RESTAURANT - CAFETERIA
SALA DE FESTES - RESIDENCIA
BARRA AMERICANA
atesa per belles Senyoretas

L'aigua: una solució per la Comarca? (V)

L'ECONOMIA AGRÀRIA, AVUI, I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES

El capitalisme s'autodefineix en un sol mot: el benefici. Per tant, segons les lleis de la política econòmica del nostre país, solament es pot invertir on hi ha possibilitats reals de guany. La qual cosa vol dir, en un llenguatge força entenedor, que solament és «lícit» donar un cop, si aquest, es degudament remunerat. Ara bé, una cosa són les lleis econòmiques i altra cosa les realitats.

Hom ha dit més d'una vegada, que la nostra economia necessita, per poder créixer, un flux constant de capital. Aquesta massa monetària o bé pot esdevenir d'un circuit econòmic alié, o bé pot originar-se dins el nostre mateix sistema productiu. Els capitals forasters es canalitzen bàsicament a través de l'anomenat «intercanvi desigual» —comerç entre països rics i països pobres—. En canvi, aquells capitals que neixen en el si del mateix sistema, o poden ésser fruit d'un procés inflacionista o poden crear-se a l'emprar un sistema arbitrari de comptabilitat, en alguns dels sectors productius. El sector primari, essencialment.

Sense cap mena de por podem afirmar que el sector primari ha sigut, des de sempre, el gran finançador de l'economia de mercat, pel sol fet d'haver de vendre uns productes a uns preus que quasi mai cobreixen els costos reals. Vull dir, aquells costos que qualsevol comptabilitat capitalista ens demostraria mínims o necessaris. Si bé aquest procés s'ha donat quasi sempre —no més cal mirar el tradicional nivell de vida dels pagesos—, en aquests moments de crisi i d'inflació, el pes finançador del sector, s'agreuja cada cop més. O sigui, que podríem assenyalar un doble front inflacionista, que encaixa el pagès-ramader:

- a) Desfaçament entre els preus o costos de producció i els increments dels preus de venda dels productes agraris.
- b) Augment dels preus dels productes de subsistència o de consum —alimentació, vestit, etc.— per damunt de l'increment de les rendes monetàries —el jornal del pagès—.

Potser unes quantes dades globals ens donarien una visió del desequilibri accentuat dençà l'any 1965:

Sector Agrícola:

- Increment mitjà aproximat dels preus d'aquells productes necessaris per les produccions (màquines, adobs, etc.) anys 1965/1977: 235/250 % d'augment.
- Increment mitjà dels preus dels cereals —ordi, blat, blat de moro—, segons els preus actuals del mercat: anys 1966/1977: 100 % d'augment.

Sector Ramader:

- Increment del preu de contracta d'engreix —porcs i pollastres—, anys 1965/1977: 90-100 % d'augment.
- Increment general dels salaris, o sigui del valor de la feina que caldria pagar per cuidar els animals, anys 1965/1977: 300-325 % d'augment.
- Increment de les inversions fixes —construccions i instal·lacions de les granges, anys 1965/1977: 300-400 % d'augment.

Penso, per una part, que si els increments dels preus dels mitjans de producció haguessin augmentat paral·lelament amb els preus de venda de les produccions, i, per altra, el mateix equilibri s'hagués donat entre els salaris-inversió i els preus de contracta d'engreix en el sector ramader, el pagesos, com la resta de la població, solament col·laborarien en la financiació econòmica del país a través del dispositiu inflacionista. Ara bé, com acabem de veure, existeix, a més a més, el procés inflacionista en la tasca empresarial.

El fet d'haver de vendre uns productes per davall dels preus de cost, tan característic dins l'economia pagesa, no es pot donar de cap manera en el sector industrial; si una empresa hagués de facturar més baix dels costos, dintre de poc temps, faria fallida. Immediatament pot sorgir la pregunta entorn la subsistència de l'empresa agrària, en cas d'ésser real el plantejament. Doncs bé. Crec que l'explicació es podria descriure en aquest breu esquema:

— Empresa Industrial:

Capital de inversió + interessos + costos de les matèries primes + jornals + beneficis = Ingressos de preu de venda dels productes.

Si en aquest procés no s'arriba a ingressar tot allò que s'ha invertit, o bé no es podria pagar els jornals de la gent treballadora, o bé no es podrien pagar els interessos i retornar els capitals o bé no hi quedarien beneficis; ja que cap dels capitols es poden exhaurir en una empresa capitalista; caldria a la força, declarar la suspensió de pagaments o la bancarrota.

— Empresa Paguesa:

Renda de la terra o amortització de les granges + preus dels elements de producció + jornals + beneficis = Ingressos dels productes venuts.

Si el pagès no pot fer els diners que el procés li significaria segons la comptabilitat capitalista, pot anar subsint pel fet de disposar d'uns elements amb una certa elasticitat de naturalesa, jo diria, pre-capitalista. Anem a veure-ho:

- 1.º Si no li queda renda de la terra, si aquesta es seva, s'haurà de conformar sense. Això no vol pas dir que puguem oblidar alegrement que, aquella, és capital i, per tant, exigeix un determinat interès. (Un exemple pràctic d'aquest fet: hom no pot viure d'aquella terra arrendada o a mitges i si ho faria amb l'interès d'aquell capital si la vengués).
- 2.º El jornal del pagès que treballa per a ell o bé del ramader que engreixa animals, si no és l'adequat, serà més baix. Vull dir que, si no guanya tant, guanyarà menys —això no pot pensar-se en el cas de tenir jornalers—.
- 3.º Encara que el risc empresarial s'hagi de cobrir amb un benefici, si aquest no es dona en aquesta collita, s'haurà d'esperar l'any vinent.

Aquest doble procés inflacionista que malauradament ha d'encaixar el pagès-ramader dona com a resultat dins l'economia capitalista el resultat següent:

- a) La renda «per càpita» del pagesos és una tercera part de la població no paguesa (Estat Espanyol: 3.102 dòlars els no paguesos y 1.034 dòlars els pagesos). (1976.)
- b) El pagès resta descapitalitzat:
  - no pot comprar terra,
  - disminueix la compra de màquines,
  - Baixa el consum d'adobs en graduació i qualitat, etc.

Recordant les possibilitats de regar la nostra zona, ¿és gens estrany que el pagès, sense diners i, el més greu, sense perspectives de rentabilitat a curt terme resti indecís davant inversions meravelloses, potser, però, malauradament inviables?

Joan NOVELL

La inhabilitat física ja no és un món apart

No és descobrir res nou el dir que durant molt temps la persona inhabilitada físicament era rebutjada per la societat i, segons paraules del senyor en Rodrigo Rubio, Premi Planeta any 1965: «Parecia ser un condenado que sólo sirviera para entorpecer la marcha de "los otros"; un ser marginado incluso dentro de la propia familia.»

Afortunadament, avui ha millorat molt aquest aspecte i gràcies a l'esforç dels mateixos inhabilitats, s'ha aconseguit que la seva veu s'escoltés, i, així gent amb ganes de treballar, possessin el seu granet d'arena fins a formar el que és: LA FRATERNITAT CRISTIANA DE MALALTS

QUÈ ÉS LA FRATERNITAT CRISTIANA DE MALALTS?

A l'any 1945 a Verdun (França), alguns malalts decideixen tenir contactes amb tots els malalts crònics de la ciutat així com disminuïts físics. Aquest primers contactes eren senzills, fraternals, però ja es posa de relleu que el malalt no està sol. Començant d'aquesta manera ciutats, nacions, prenen exemple i el moviment adquireix una gran importància. Ací a nosaltres si bé en arriba l'any 1954, la Conferència Episcopal Espanyola no la reconeix fins el mes de juliol de 1970.

QUÈ PRETÉN LA FRATERNITAT?

Una de les coses més transcendents en aquest moment es el desenvolupament dins la societat amb igualtat de condicions, sense cap mena de despreci: Com a programa, la Fraternitat s'imposa tres parts: l'Esperit, l'Objectiu i els Mitjants.

Analitzem cada un d'ells: l'Esperit, on la Fraternitat es dirigeix a tots els malalts i disminuïts físics, sense discriminació. També fomenta una forta unió personal i comunicativa entre tots, malalts i persones que donen l'ajut desinteressadament. L'Objectiu on la Fraternitat pretén el desenvolupament integrat tant en l'ordre natural com sobrenatural i la incorporació plena a la societat. Els Mitjants estan vitalitzats per equips responsables de malalts i disminuïts físics i part important es l'ajut d'orientació vital cristiana dels consiliaris.

Plantejament de problemes cotidians amb la solució corresponent, temes de tots tipus, activitats culturals, esportives, contactes amb la natura i un llarg etcètera que fan de la Fraternitat un lloc d'esbarjo i de convivència molt interesant, on l'autèntica amistat és una realitat vivent.

Molts direu i pensareu: «quin és el motiu d'aquest escrit?», doncs bé, fa qüestió de dos anys la Fraternitat està envers nosaltres i és necessari donar-se a conèixer. *Els bisbats Urgell-Solsona, fan possible aquest fet i gràcies a aquesta joventut, inhabilitada però plena de vida i joia, les convivències són freqüents i, joventut de Mollerussa, Miralcamp, Golmés, Tàrraga, Balaguer, Cervera, Igualada, Agramunt, etcètera, fan possible qualsevol meta que es proposin.*

Jaume Cuñat i Mata

Futbol: II Regional

(Grup IX)

Bé, van passant les jornades i el nostre equip es desenvolupa amb encert, lluitant per aconseguir no allunyar-se massa dels llocs preferents. Així doncs, continuem amb els partits disputats fins ara on els resultats registrats són els següents:

2 d'octubre

C. F. Organyà, 2 - C. F. AGRAMUNT, 2

9 d'octubre

C. F. AGRAMUNT 0 - C. F. Balaguer, 0

16 d'octubre

C. F. Igualada, 2 - C. F. AGRAMUNT, 0

23 d'octubre

C. F. AGRAMUNT, 3 - C. F. Magraners, 1

Després d'aquest partit la classificació queda:

Lleida	13 Punts
Balaguer, Golmés, Mollerusa	11 »
AGRAMUNT, Igualada	10 »
Almacelles, Juneda, Bellcaire, Magraners, Organyà	9 »
La Pobla Claramunt, Arbeca	8 »
Bell-lloc	7 »
La Pobla de Segur, Montoliu	6 »
Torrefarrera	5 »
Cervera	3 »
Tremp	2 »
Albesa	2 »

Golejadors locals

Pampalona	5 Gols
Pintó	3 »
González	3 »
Herminio	1 »

COMENTARI:

C. F. Organyà, 2 - C. F. AGRAMUNT, 2

Un punt positiu que anirà bé al llarg del Campionat. A falta tan sols d'un quart d'hora el carcador assenyalava un dos a zero en contra, però, la reacció fou fulminant i González amb dos gols estableix el resultat final.

C. F. AGRAMUNT, 0 - C. F. Balaguer, 0

No és res d'estrany aquest empat perquè avui hem vist un dels millors equips del grup, prova és la gran aflluència d'aficionats locals i foresters i que pel joc desenvolupat tothom ha sortit content.

C. F. Igualada, 2 - C. F. AGRAMUNT, 0

La nota negativa d'aquest partit ha estat dos motius concrets: la bruta e incomprendible actuació del Col·legiat, que ha privat el nostre equip d'aconseguir quelcom de positiu i també la desgràcia de fer els dos gols a la pròpia porta.

C. F. AGRAMUNT, 3 - C. F. Magraners, 1

Aquí la nota predominant ha estat la pluja, que al llarg de la setmana ha caigut. Amb un camp impracticable, els dos equips han lluitat com a lleons. El nostre equip ha superat un gol inicial foraster i la victòria. L'autèntic aficionat no ha faltat a la cita de cada dia.

CAMPIONAT JOVENIL: III DIVISIÓ

Ja fa uns dies que s'ha iniciat el Campionat Jovenil, on també hi ha representació local i que, per cert, després d'un començament no gaire bé, han superat aquest baix de forma i aconsegueixen resultats sorprenents.

18 de setembre

C. F. AGRAMUNT, 1 - C. F. Linyola, 3

25 de setembre

C.F. M. Boston (Lleida), 1 - C. C. AGRAMUNT, 2

2 d'octubre

C. F. AGRAMUNT, 5 - C. F. Alfarràs, 1

9 d'octubre

C. F. Gerp, 1 - C. F. AGRAMUNT, 4

16 d'octubre

C. F. AGRAMUNT, 2 - C. F. Bell-lloc, 0

23 d'octubre

C. F. Vilanovenc - C. F. AGRAMUNT (Ajornat)

Jaume Cuñat i Mata

El Municipi

L'Ajuntament Ple i la Comissió Municipal Permanent, en sessions celebrades el passat mes d'Octubre, adoptaren els següents acords:

PROVISIÓ PLAÇA AUXILIAR MECANÒGRAFA.

Es dona compte de l'expedient que s'instrueix per a la provisió en propietat d'una plaça d'Auxiliar Mecanògrafa mitjançant concurs restringit a tenor del disposat al Real Decret 1409/77.

LLICÈNCIES D'OBRES.

Al Sr. Josep Serra Beneta, construcció d'un voladís a la façana de la casa situada al Raval de Puigverd.

Al Sr. Josep Carreras Potrony, pintat de la façana de la casa a l'Avinguda Marià Jolonch.

Al Sr. Inocencio Villegas Gil, obres interiors a la casa, al Raval de Puigverd.

A la Sra. Rosenda Vall Marsà, reparació teulat casa, al Raval de St. Francesc.

Sr. Ferran Ribera Herbera, cobrir el corral al camí dels Safareigs.

Al Sr. Josep Bovet Solé, construcció magatzem al carrer Institut.

Al Sr. Antoni Viñals Castellà, tancar pati als extramurs Sta. Esperança.

Al Sr. Domènec Vilanova Bertran, obres interiors a la tenda situada al carrer Guimerà.

Al Sr. Josep Viladrich Ribera, construcció d'una vivenda al carrer Institut.

Al Sr. Francesc Tarragona Potrony, reconstrucció paret corral carrer Carabassa.

A la Sra. Maria Balcells Mases, Arrebossat i pintat façana casa al Raval de Puigverd.

OBERTURA ESTABLIMENT.

Al Sr. Domènec Vilanova Bertran, tenda electrodomèstics al carrer Guimerà.

PRESES D'AIGUA.

Al Sr. Joan Granés Esteve, dret de junció pis edifici La Torre.

Al Sr. Josep Bovet Solé, dret de junció pati carrer Institut.

Al Sr. Francesc Nogales Teodoro, al Raval de St. Francesc.

Al Sr. Llorenç Caballol Baró, pis edifici La Torre.

CLAVEGUERAM.

Al Sr. Josep Viladrich Ribera, al carrer Institut.

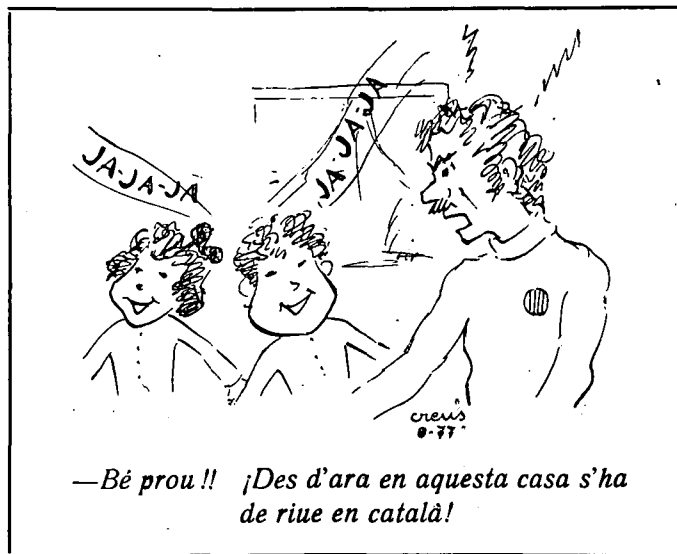
Al Sr. Josep Bovet Solé, al carrer Institut.

LIQUIDACIÓ GESTORIA VILÀ.

Aprovar l'extracte de comptes corresponent al tercer trimestre.

COMPTES I FACTURES.

Se n'aprovaren diverses per un import total de 1.242.315 pessetes.

Comerç JOAN ESCOLA

Guimerà, 3

AGRAMUNT

Papers pintats de les millors Cases

COLOVALL - SHART - LANCEL, PRESTIGI

Extens assortit d'obsequis per a Llistes de Boda
Cristalleries, Vaixelles, Porcellanes, Làmpares, etc.

FERRETERIA - PINTURES - Estanteries Metàliques

NOTA DE LA REDACCIÓ

En les pàgines centrals d'aquest número i com a cloenda d'aquesta sèrie de personatges polítics fills de la Vila, ens haguera agradat molt de veure-hi reflectides les opinions d'en Ramon Viladàs i Montsonis -també assessor del President de la Generalitat- però, malgrat els nostres esforços i l'haver parlat telefònicament amb ell per connectar aquesta entrevista, fins al present, ens ha estat impossible.

PENSANT EN LES ELECCIONS MUNICIPALS

Una qüestió que és al carrer, que es comenta, que ja preocupa i fins i tot comença a especular-s'hi, és la de les properes eleccions municipals.

SIÓ, que pretén ésser un ressò de la vida agramutina, enceta avui aquest tema i obre com sempre les seves pàgines a les diferents col·laboracions que es puguin presentar i vulguin emetre un judici sobre l'important esdeveniment que les eleccions seran, segurament, a la nostra Vila.

Un procés electoral engendra, quasi sempre, un canvi, almenys en el nostre País. Conseqüentment, apareix una certa temença pel que vindrà. Aquest fet sociològicament comprovat, es donarà també molt probablement a Agramunt.

Per tant, acceptada la preocupació o bé inquietut davant d'un canvi, i precisament conscients del que això representa, voldríem fer palesa la necessitat de solucionar la important tasca cultural, econòmica, urbanística, d'equipament social, etc., que té plantejada Agramunt en aquests moments, mitjançant l'esforç d'equips humans conscients i amb valentia que per primera vegada en molts anys tindren la seva base en el poble i estaran recolzats per ell amb el seu vot.

Aquesta simbiosi de electors-elegits, ens farà a tots corresponsables de l'Agramunt del demà. Els uns per la gestió que desenvolupin a Ça la Vila; els altres, per haverlos-hi posat.

Cal, doncs, que en aquesta tasca comuna treballem tots amb interès i il·lusió, buscant els homes capaços de forjar l'Agramunt del futur. És, repetim, una tasca de tots que tindrem de resoldre nosaltres. S'imposa per tant prendre plena i seriosa consciència de l'esdeveniment que s'acosta, sobretot ara que, sortosament, s'han acabat els nomenaments digitals. Agramunt té homes capaços i esperem que surtin. Caldrà triar entre els que es presentin, amb el que es plantejarà un nou interrogant. A qui escollir?

Si bé en les eleccions del passat 15 de juny es votava, en general, a organitzacions, partits o bé coalicions de signe marcadament polític-ideològic, ens permetem assenyalar la diferència que hi haurà en les municipals. En aquestes, serà més aviat LA PERSONA la que caldrà escollir i per tant, davant d'aquesta problemàtica, què val més: decantar-nos decididament envers el representant d'una ideologia determinada prescindint de l'individu, o bé cercar l'individu que més estima i dedicació pugui esmerçar en l'estud i resolució dels quefers del municipi?

Aconsellar és difícil, a part que podria interpretar-se com a tendències que ens insinuéssim decantant-nos en favor d'una o altra de les opcions que se'ns oferiran. Caldrà en tot cas que cada elector es plantegi seriosament a nivell individual, davant de l'aseva pròpia consciència, la resolució a prendre i tenint ben present que el seu vot, el de cadascú, pot ésser decisiu i per tant, després, no seran vàlides les lamentacions.

Malgrat, però, el que precedeix i per la nostra condició d'AGRAMUNTINS i òbviament CATALANS, considerem que hauria de prevaldre en la nostra decisió de selecció, que el candidat escollit fos:

- UN HOME que senti AGRAMUNT, que l'estimi i que el visqui, qualsevulla que sigui el seu lloc de procedència.
- UN HOME que senti CATALUNYA amb el compromís que això comporta de donar suport i potenciar la nostra personalitat ja secular: Institucions, idioma...
- UN HOME, en fi, de sincera i reconeguda vocació DEMOCRÀTICA.

SIÓ, Novembre 1977

SUPLEMENT
N.º 10

ENQUESTA ESCOLAR A AGRAMUNT

Com una aportació més de «SIÓ» al CONGRÉS DE CULTURA CATALANA, hom ha considerat interessant de publicar, en un suplement especial, la següent enquesta que es presentà el 30 d'octubre dins l'acte de l'àmbit d'Estructura Educativa. Aquesta fou l'aportació local. L'enquesta ha estat realitzada pels professors MIQUEL AGUILAR i ERNEST CAUFAPE.

Dins el marc del Congrés de Cultura Catalana i amb l'avinentsa de la repitició del final d'àmbit d'Ensenyament a Agramunt, un grup d'ensenyants vam dur a terme la realització d'una enquesta tractant de copsar el coneixement de Catalunya dels nostres alumnes.

Vam enquestar a 213 alumnes dels nivells 6.e, 7.e, 8.e de EGB i 129 de 1.er i 2.^{on} curs de BUP, del Col·legi Nacional d'Agramunt i de l'Institut d'Agramunt respectivament.

L'enquesta, els resultats i les conclusiones els donem a conèixer a tots els lectors de la revista «Sió».

1. Quin idioma parleu a casa vostra?

EGB	82 % català	18 % castellà
BUP	96,5 % català	3,5 % castellà

Sembla doncs que el percentatge de parla castellana no és molt elevat si tenim en compte l'allau

d'immigrants que ha tingut Catalunya de les contrades de parla castellana. Constatem però, una diferència notable entre EGB i BUP. La majoria dels alumnes que han acabat l'EGB de famílies castellanoparlants no continuen els estudis del BUP. ¿És que comença ja una primera selectivitat socio-econòmica en l'ensenyament?, en general les famílies de parla castellana constitueixen en llur majoria la gran massa obrera per tant econòmicament dèbil.

2. Quin idioma parles amb els amics i companys?

EGB	Català	91 %
	Castellà	3 %
	Català i castellà	6 %
BUP	Català	94 %
	Castellà	1 %
	Català i castellà	5 %

És evident que la gran majoria empra el català com a mitjà de comunicació oral entre els companys.

3. Si parles castellà normalment, entens el català?	EGB	100 %	Sí
	BUP	100 %	«
el saps parlar?	EGB	98 %	Sí
		2 %	No
	BUP	99 %	Sí
		1 %	No

Això ens dona a entendre que els castellano-parlants estan quasi totalment integrats en la parla catalana.

4. Si llegeixes alguna cosa en català, ¿quin tipus de publicacions?

EGB manifesten llegir quelcom en català un 30 % dels enquestats.

BUP el percentatge es d'un 45 %.

Entre el tipus de publicacions destaquem:

EGB	BUP
70 % còmics	35 % còmics
15 % diaris	35 % diaris
3 % llibres	22 % llibres
12 % revistes	8 % revistes

Veiem que el tant per cent dels que afirmen llegir alguna cosa en català és molt minso, això presuposava la migrada incidència de la llengua catalana en els centres d'ensenyament.

5. Diguis els títols de les publicacions que llegeixes

EGB	Còmics:	
	Cavall Fort	70 %
	Patufet	15 %
	Tretzevents	7 %
	Altres	8 %
	Diaris:	
	«Avui»	100 %
	Revistes:	
	«Sió»	98 %
	«Canigò»	1,5 %
	Altres	0,5 %

Llibres:

No destaca cap títol en especial. Podem dir alguns llibres d'aventures.

BUP	Còmics:	
	Cavall Fort	75 %
	Tretzevents	15 %
	Patufet	5 %
	Altres	5 %
	Diaris:	
	«Avui»	100 %

Revistes:

«Sió»	90 %
«Oriflama»	7 %
«Canigò»	3 %

Llibres:

No destaca cap títol en particular. Podem dir en general l'interès per la novel·la.

El títols són prou eloqüents i clarificadors, destacant per damunt de tots la incidència entre els lectors del diari «Avui» i de la revista «Sió».

Nota: Els percentatges de les preguntes 4 i 5 han estat elaborats d'entre els qui manifestaven llegir en català.

6. Anomena algun escriptor català

EGB	83 %	no contesta
BUP	35 %	no contesta

Entre els que contesten a EGB els resultats els podem classificar així:

Agnès Palou	50 %
G. Viladot	25 %
S. Russinyol	20 %
Altres	5 %

A BUP constatem:

Mn. Cinto Verdaguer	30 %
Maragall	10 %
Agnès Palou	10 %
J. Pla	7 %
G. Viladot	5 %
Ausiàs March	4 %
Martí i Pol	4 %
Pedrolo	4 %
T. Pàmies	4 %
A. Campmany	4 %
Altres	14 %

Seguint la tònica general notem poc coneixement dels nostres autors i la nostra literatura. Cal constatar que coneixen bastant els escriptors locals Agnès Palou i Guillem Viladot malgrat que la primera no escrivia en català, la qual cosa fa pensar que algú no va entendre el que volíem dir amb «escriptors catalans» o bé desconeixien el fet.

7. Llegeixes la revista «Sió»? ¿la compreu a casa vostra?

EGB	28 %	la llegeixen
	25 %	la compren a casa
BUP	25 %	la llegeixen
	25 %	la compren a casa

Això ens explica, que malgrat ésser una revista agramuntina, a moltes llars d'Agramunt no compren la revista. Cal dir però, per no confondre els percentatges, que quasi el 50 % dels enquestats no viuen a Agramunt.

8. Els teus pares llegeixen alguna cosa en català?
 EGB afirmen que llegeixen un 30 %
 BUP afirmen que llegeixen un 40 %

Hem de tenir en compte que aquest percentatge de lectors en català es baix, però de segur que la xifra seria més petita si no hi hagués la revista «Sió».

9. ¿Saps què va succeir, què van ser o quines conseqüències van tenir per Catalunya: a) el Compromís de Casp, b) l'11 de setembre del 1714, c) la Mancomunitat, d) la Generalitat?
 Els resultats encertats van ser:

a) El Compromís de Casp	EGB	0 %
	BUP	1 %
b) 11 de setembre del 1714	EGB	12 %
	BUP	35 %
c) Mancomunitat	EGB	0,3 %
	BUP	3 %
d) Generalitat	EGB	10 %
	BUP	50 %

Això ens corrobora la poca importància que es dona a l'estudi de la nostra història.

10. Qui foren Macià i Companys?

Els encerts es repartiren així:

EGB	26 %
BUP	87 %

De segur que si l'enquesta hagués estat formulada un any enrera les respostes encertades haurien sigut més migrades.

11. Anomena els polítics catalans que més coneixes. Els més destacats:

EGB		BUP	
Pujol	31 %	Tarradellas	40 %
Tarradellas	46 %	Pujol	50 %
Triginer	11 %	Triginer	33 %
Trias	9 %	Audet	21 %
Audet	8 %	Rubies	18 %
Ball	6 %	Ball	15 %
Verde	6 %	Benet	12 %

Evidentment sembla que la majoria coneixen molt en Tarradellas i en Pujol, seguits pels polítics directament lligats a la comarca i a la localitat: Triginer, Ball i Audet.

12. Diguis almenys el nom de tres partits polítics catalans. Els més destacats van ser:

EGB		BUP	
PSUC	33 %	PSUC	61 %
PSC	32 %	PSC	52 %
UDC	14 %	CDC	27 %
CDC	8 %	UDC	13 %
ERC	7 %	ERC	7 %

Sembla que hi ha una preponderància del PSUC i del PSC.

En aquestes dues darreres preguntes (11 i 12) sorgeix una mica de sorpresa puix en J. Pujol es mostra com un polític molt conegut però no així el partir on milita, CDC. Per altra banda molt pocs coneixen López Raimundo i Reventós, els líders dels partits amb més popularitat.

13. Què és «la senyera»?

EGB	39 % van contestar amb encert
BUP	75 % van contestar amb encert

Constatem que algú va confondre «la senyera» pel grup agramuntí del mateix nom.

14. Quin és l'himne nacional de Catalunya?
 Van contestar encertadament:

EGB	60 %
BUP	85 %

L'allau informatiu dels darrers dies sobre Catalunya és palesa en els resultats.

15. Veus el programa de TV del circuit català?
 EGB 75 % manifesten veure alguna cosa
 BUP 58 % manifesten veure alguna cosa

Cal fer notar que molts no el poden veure totalment degut a les hores en que es programa.

16. Coneixes el programa «Terra d'escudella»?

EGB	70 % responen afirmativament
BUP	60 % responen afirmativament

17. Saps què entenem per Països Catalans?

EGB	20 % saben què són els Països Catalans
BUP	25 % saben què són els Països Catalans

En resum veiem que falta una pròpagació del concepte i estudi dels Països Catalans.

18. A quina comarca pertany Agramunt?

EGB 12 % contesta bé

BUP 40 % contesta bé

Encara falta un coneixement profund de les comarques i per tant de geografia catalana.

19. De quin riu és afluent el Sió?

EGB 80 % ho sap

BUP 85 % ho sap

20. Diguis el nom d'algun monument o ruïna històrica d'Agramunt o la seva rodalia

EGB

Església d'Agramunt	48 %
Capella dels Socós	17 %
Pilar d'Almenara	17 %
Església de Pelagalls	7 %
Pont del Sió i Ajuntament d'Agramunt	Altres

BUP

Pilar d'Almenara	34 %
Capella dels Socós	20 %
Església de Pelagalls, Pont del Sió, Ajuntament d'Agramunt, Castell de Montclar, Sant Pere de Ponts	Altres

En general podem afirmar que els coneixements de la nostra llengua, història, geografia, política, en una paraula, de la nostra cultura, no és encara prou optimista. Esperem i confiem que la Generalitat restablerta pugui aconseguir que la cultura catalana sigui difosa i estudiada en totes les escoles i centres d'ensenyament a fi i efecte que tothom gaudeixi d'uns coneixements de Catalunya com a poble que fins ara no ens han volgut donar.

congrés de cultura catalana